

2020-04-16
Fi2019/03797/FPM (delvis)
Fi2020/01803/FPM

Finansdepartementet

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Uppdrag till Finansinspektionen att kartlägga konsekvenserna av en utvidgad rätt till återköp av och överföring av värdet i individuella fond- och depåförsäkringar

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Finansinspektionen att kartlägga och sammanställa tänkbara konsekvenser av om det skulle införas en ovillkorlig rätt till återköp av och överföring av värdet i individuella fond- och depåförsäkringar tecknade före den 1 januari 2006 respektive den 1 juli 2007.

Närmare om uppdraget

Finansinspektionen ska inhämta åtminstone följande uppgifter från försäkringsföretagen:

- Hur många fond- och depåförsäkringsavtal som ingåtts före den 1 januari 2000 respektive den 1 juli 2007 och hur många av dessa försäkringar som inte kan återköpas eller överföras. Utöver antalet avtal ska även antalet försäkrade och försäkringskapital redovisas.
- Hur många av de fond- och depåförsäkringsavtal som ingåtts före den 1 januari 2000 respektive den 1 juli 2007 som i dag är premiefria (fribrev) och hur många av dessa försäkringar som inte kan återköpas eller överföras. Utöver antalet avtal ska även antalet försäkrade och försäkringskapital redovisas.
- Hur många av de fond- och depåförsäkringsavtal som ingåtts före den 1 januari 2000 respektive den 1 juli 2007 som i dag är under utbetalning och hur många av dessa försäkringar som inte kan återköpas eller överföras. Utöver antalet avtal ska även antalet försäkrade och försäkringskapital redovisas.

- Hur övriga villkor i de fond- och depåförsäkringsavtal som i dag inte kan återköpas eller överföras kan komma att påverkas av om det skulle införas en ovillkorlig rätt till återköp och överföring.
- Huruvida andra avtal som försäkringstagaren eller den försäkrade har ingått med försäkringsföretaget eller ett företag som har nära förbindelser med försäkringsföretaget kan komma att påverkas av om det skulle införas en ovillkorlig rätt till återköp och överföring för de fond- och depåförsäkringsavtal som i dag inte kan återköpas eller överföras.
- Hur försäkringsföretag eller företag som har nära förbindelser med ett försäkringsföretag och kvarvarande försäkringstagarkollektiv kan komma att påverkas av om det skulle införas en ovillkorlig rätt till återköp och överföring för de fond- och depåförsäkringsavtal som i dag inte kan återköpas eller överföras, exempelvis i fråga om ökade kapitalkrav.

De inhämtade uppgifterna ska redovisas uppdelade på privat pensionsförsäkring, individuell tjänstepensionsförsäkring och kapitalförsäkring.

Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2020.

Skälen för regeringens beslut

Den 1 januari 2000 infördes en möjlighet för försäkringstagare att utan skattekonsekvenser överföra (flytta) värdet av en livförsäkring som klassificeras som pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen (1999:1229) till en annan pensionsförsäkring meddelad av samma eller annan försäkringsgivare (prop. 1998/99:87). För att försäkringstagaren skulle kunna utnyttja denna möjlighet krävdes emellertid att parterna hade avtalat om detta. Även för återköp av kapitalförsäkring krävdes att parterna hade avtalat om en sådan möjlighet.

Den 1 januari 2006 infördes en civilrättslig reglering som ger en försäkringstagare en ovillkorlig rätt att återköpa sitt försäkringssparande (prop. 2003/04:150). Återköpsrätten omfattar individuella personförsäkringar med sparmoment. Den 1 juli 2007 infördes även en ovillkorlig rätt till överföring av försäkringskapital till en annan försäkringsgivare (prop. 2006/07:26). Varken återköps- eller flytträtten har någon retroaktiv verkan.

Regeringen beslutade i maj 2019 att överlämna propositionen En effektivare flytträtt av försäkringssparande (prop. 2018/19:124) till riksdagen.

Den 13 november 2019 beslutade riksdagen att anta regeringens förslag.

Riksdagen uttalade samtidigt i ett tillkännagivande (bet. 2019/20:FiU14 punkt 2, rskr. 2019/20:28) att regeringen skyndsamt bör återkomma med ett lagförslag som tydligt skiljer fond- och depåförsäkringar från traditionella livförsäkringar när det gäller vilka avgifter som får tas ut vid flytt och återköp. I finansutskottets betänkande (samma bet. s. 13) anfördes också att ett lagförslag om fond- och depåförsäkringar bör vara utformat enligt följande riktlinjer:

- 1 Flyttavgifterna ska begränsas kraftigt, med utgångspunkten att de ska motsvara enbart de direkta kostnaderna för den administrativa hanteringen av återköp eller överföringar, beräknade för försäkringar av samma slag.
- 2 Ett avgiftstak på flyttavgiften bör införas, där kostnaden uttrycks i kronor och ören.
- 3 Försäkringar tecknade före den 1 juli 2007 bör omfattas av motsvarande flytträtt som försäkringar tecknade därefter, dock under förutsättning att inte avgörande skäl talar mot detta.
- 4 Möjligheten prövas att införa dels ett fribelopp vid flytt av små försäkringsvärden, dels en automatisk flytt av försäkringsvärden under fribeloppet vid byte av arbetsgivare.

Promemorian Avgifter vid återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar (Fi2020/01016/FPM) har tagits fram inom Finansdepartementet och i den behandlas punkterna 1, 2 och 4 i finansutskottets betänkande. Promemorian har remitterats. Frågan om huruvida fond- och depåförsäkringar tecknade före den 1 juli 2007 bör omfattas av motsvarande återköps- och flytträtt som försäkringar tecknade därefter (punkt 3) behandlas dock inte i promemorian

utan bereds vidare i Regeringskansliet. Uppdraget till Finansinspektionen
utgör ett led i denna beredning.

På regeringens vägnar

Per Bolund

Erik Cernjul

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Finansdepartementet/OFA/KO
Finansdepartementet/SKA/S1
Justitiedepartementet/L2
Justitiedepartementet/L6
Näringsdepartementet/N/MK
Statsrådsberedningen/Gransk
Statsrådsberedningen/SAM